

منبع‌شناسی مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن و حقوق

حمید فقهور مغربی^۱: استادیار، گروه قرآن و حدیث، دانشگاه غیر انتفاعی صدرا
سیدمجید نبوی: دانشجوی دکتری، گروه الهیات، دانشگاه اراک
الهام سیفی: دانشجوی دکتری، گروه حقوق، دانشگاه غیر انتفاعی صدرا

دوفصلنامه تخصصی پژوهش‌های میان‌رشته‌ای قرآن کریم

سال نهم، شماره دوم، پائیز و زمستان ۱۳۹۷، صص ۹۱-۱۱۲

تاریخ دریافت مقاله: ۹۷/۰۶/۱۸

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۷/۱۰/۰۴

چکیده

با توجه به افزایش سطح تحقیقات علمی، شناخت جامع از منابع علمی برای محققین بسیار دشوار است، تا کنون اطلاعات کاملی از منابع علمی ارائه نشده است و گاهی پژوهشگران حوزه قرآن و حقوق که در زمینه قرآن و حقوق پژوهش می‌کنند، در تحقیقات خود در تنگنای شناخت منابع قرار می‌گیرند. رویکرد این پژوهش کتابخانه‌ای بوده و به معرفی منابع میان‌رشته‌ای قرآن و حقوق می‌پردازد. اهداف این پژوهش در مرحله اول، معرفی منابع چاپ شده در حوزه قرآن و حقوق است که به دنبال آن، موجب تدوین نگارش‌های جدید و کامل در زمینه قرآن و حقوق از سوی پژوهشگران می‌شود. این امر سبب شناخت منابع و موضوعات کارشده و یافتن خلأهای پژوهشی می‌شود که زمینه ساز برنامه‌ریزی برای جبران نقایص و رفع این خلأها است. همچنین یک پیشنهاد پژوهشی با عنوان کتاب‌شناسی توصیفی قرآن و حقوق در پایان مقاله ارائه شده است که تحقق آن از دیگر اهداف این نگارش است. در مرحله دوم هدف و مسأله پژوهش این بود که چه تعداد نگارش درباره‌ی موضوع مورد نظر وجود دارد؟ در طی این نگارش ۴۲۸ منبع (۲۷۷ منبع فارسی و ۱۵۱ منبع عربی) درباره‌ی قرآن و حقوق معرفی شد. بدون شک شناخت منابع سبب پرمیز از انجام تحقیق‌های تکراری و موازی و غنی‌تر شدن تحقیق‌ها و تألیف‌های آینده می‌شود.

کلیدواژه‌ها: منبع‌شناسی، قرآن و حقوق، مطالعات میان‌رشته‌ای.

۱. مقدمه

جهت انجام تحقیق‌های پرمحتوا شناخت منابع‌شان ضروری است. هر پژوهشی که بدون شناخت منابع لازم و کافی آغاز شود تحقیقی دقیق، متقن و خالی از اشتباه و خطا نخواهد بود؛ لذا باید در موضوعات مختلف علمی، تحقیقاتی با عنوان کتاب‌شناسی و منبع‌شناسی نگاشته شود تا پژوهشگران برای تحقیقات خود از سهولت بیشتری برای شناخت منابع برخوردار باشند و در شناخت منابع در تنگنا قرار نگیرند. این کار، تحقیقات را دقیق‌تر و صحیح‌تر و محقق را با نظریات مختلف آشنا می‌کند. حتی با مقایسه نظرهای مؤلفین، خطاهای برخی از نگارش‌ها آشکار می‌شود.

۱.۱. انواع منبع‌شناسی

درباره‌ی انواع منبع‌شناسی سه نوع تقسیم‌بندی کلی وجود دارد:

نوع اول، معرفی منابع به صورت شمارشی است که به تفصیل هر منبع پرداخته می‌شود و شامل عنوان کتاب، نویسنده، انتشارات، سال چاپ و تعداد صفحات آن است.

نوع دوم، منبع‌شناسی تفصیلی است که به معرفی اجمالی کتاب، شامل فصل‌های کتاب و محتوای آن‌ها پرداخته می‌شود که متوسط معرفی آن حدود یک صفحه است و البته باز بنا بر اهداف نویسنده مقدار آن قابل تغییر است. در این نوع منبع‌شناسی یک اطلاعات اجمالی به مخاطب ارائه می‌شود تا با مطالعه آن، اطلاعاتی کلی از فصل‌ها و مطالب کتاب به دست آورد.

نوع سوم، منبع‌شناسی تحلیلی است که علاوه بر توضیح، به نقد و بررسی کتاب نیز می‌پردازد؛ یعنی نکات قوت و ضعف کتاب را معرفی می‌کند. این نوع از منبع‌شناسی‌ها جنبه‌ی علمی-پژوهشی دارند و برای علم بسیار راه‌گشا است. ضروری است هر سه نوع منبع‌شناسی در حوزه‌های علوم مختلف از جمله علوم انسانی نگاشته شود تا اطلاعات شناختی پژوهشگران فزونی یابد.

همچنین با نقد و بررسی برخی آثار، می‌توان نواقص و ایرادهای آن‌ها را بررسی و مطرح کرد. اینگونه نقدها سبب ارائه آثاری فاخر و مفید می‌شود. پژوهش حاضر با منبع‌شناسی نوع اول انجام پذیرفته است. درباره‌ی پیشینه این بحث هم باید گفت که تاکنون پژوهشی با این عنوان به چاپ نرسیده است.

کتاب‌ها بر اساس مطالعات یک تیم کتاب‌داری و با نظارت نویسندگان این مقاله جمع‌آوری شده

است. سیر جمع‌آوری کتاب‌ها به این شکل بوده است که گروهی از متخصصان علم حقوق و علاقه‌مند به مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن و حقوق به استخراج فهرستی از آیات مرتبط با علم حقوق پرداخته، سپس مطابق آیات، کتب حقوقی منتشر شده از نوع کلی یا تک‌نگاری مورد شناسایی قرار گرفت. برای این کار از کتاب‌خانه‌های متعدد مخصوصاً کتاب‌خانه تخصصی نماینده آیت الله سیستانی در قم (حجت الاسلام شهرستانی) با حضور یک کارشناس فهرست برداری شد پس از به دست آوردن لیست کتاب‌ها، بر اساس حروف الفبا و به زبان فارسی و عربی تنظیم شده است.

۲. بیان مسأله

برای ورود به هر بحث علمی‌ای، محقق ملزم است تا به منابع آن دست یابد، حوزه قرآن و حقوق نیز از این امر مستثنا نیست و از این روی شناخت منابع آن ضروری است. حال این سوال مطرح می‌شود که چه تعداد کتاب در موضوع مورد نظر نگارش یافته است؟ شناخت تعداد کتب چاپ شده، عناوین و موضوعات آن‌ها، سبب غنی‌تر شدن نگارش‌های آینده و پرهیز از موازی کاری می‌شود. در ادامه کتبی که به صورت میان‌رشته‌ای در حوزه قرآن و حقوق نگاشته شده معرفی می‌شود.

۳. منابع فارسی قرآن و حقوق

- اباذری فومنی، منصور (۱۳۷۹). شرحی بر قانون مجازات اسلامی ایران. تهران: خط سوم.
- ابراهیمی، داوود (۱۳۸۱). ترکه و نحوه حفظ ماترك قبل از تقسیم: شامل مباحث مهمی از جمله ۱. مهر و موم ترکه و رفع آن؛ ۲. تحریر و تصفیه ترکه. تهران: خط سوم.
- ابراهیمی، عبدالجواد (۱۳۷۷). بحثی در فلسفه سیاست و قانون در اسلام: مبانی حکومت، شناخت اسلام ناب محمدی. تهران: رحیق.
- ابراهیمی، محمد (۱۳۷۷). ازدواج بایگانگان. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- ابراهیمی، محمد (۱۳۷۷). اسلام و حقوق بین‌الملل عمومی. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- ابراهیمی، محمد (۱۳۷۹). اسلام و حقوق بین‌الملل عمومی. تهران: سمت.
- ابراهیمی، محمد و حسینی، علیرضا (۱۳۷۹). اسلام و حقوق بین‌الملل عمومی. تهران: سمت.
- ابراهیمی، محمد حسین (۱۳۷۸). قرض الحسنه. قم: بوستان کتاب قم.
- ابن الرضا، محمد (۱۳۷۳). حق و حکم از دیدگاه شیخ رحمة الله علیه. قم: کنگره بزرگداشت دویستمین سالگرد تولد شیخ انصاری.
- ابوالحسنی، علی (۱۳۷۳). تراز سیاست. قم: کنگره بزرگداشت دویستمین سالگرد تولد شیخ انصاری.
- ابوزید، بکر بن عبدالله (۱۹۹۶ / ۱۴۱۶ق). احکام الجنایة علی النفس و مادونها عند ابن قیم الجوزیة.

بیروت: مؤسسة الرساله.

ابوسعیدی، مهدی (بی تا). فوق بشر و سیر تکامل آن در غرب. تهران: انتشارات آسیا. آخوندی، محمود (۱۳۷۰). آیین دادرسی کیفری. تهران: سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ارجمند دانش، جعفر (۱۳۷۸). ترمینولوژی حقوق جزای اسلامی. بناب: اعظم.

اردبیلی، محمد علی (۱۳۷۷). حقوق جزای عمومی. ج ۲، تهران: نشر میزان.

ارفع نیا، مهشید (۱۳۶۹). حقوق بین الملل خصوصی. تهران: آگاه.

اسحاقی، محمد (۱۳۸۰). مجازات پدر و مادر در جرم کشتن فرزند (ماده ۲۲۰ قانون مجازات اسلامی). تهران: سفیر صبح.

آشا، غسان (۱۹۹۷). ازدواج، تعدد زوجات و طلاق در اسلام. پاریس: هارماتان.

آشتیانی، محمد حسن (۱۳۶۳). کتاب القضاء. قم: دار الهجره.

آشتیانی، محمود (۱۳۴۳). شرح کتاب الاجاره من الشرايع. تقریرات شیخ مرتضی غروی آشتیانی، تهران: چاپ خانه بهمن.

آشتیانی، محمد باقر (۱۳۶۲). ارث از نظر اسلام. تهران: بنیاد فرهنگی البرز.

آقایی، محمد علی (۱۳۸۰). آیات الاحکام حقوقی (مدنی و کیفری) تهران: خط سوم.

امامی، سید حسین (۱۳۷۱). حقوق مدنی. ج ۴، تهران: کتابفروشی اسلامیة.

امامی، سید حسن و صفایی، اسدالله (۱۳۷۰). حقوق خانواده. تهران: دانشگاه تهران.

اندرسون، نورمن (۱۳۷۶). تحولات حقوقی جهان اسلام (مترجم: فخر الدین اصغری و دیگران). قم: دفتر تبلیغات اسلامی.

انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۳۷۸). رساله صیغ العقود و الايقاعات و سه رساله دیگر (رضاعیه، زکات فطره و زکات مال). قم: مجمع الفکر الاسلامی.

انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۳۷۹). صیغ العقود و الايقاعات و سه رساله (رضاعیه، زکات فطره، زکات مال) مطابق با فتاوی شیخ اعظم انصاری. قم: مجمع الفکر اسلامی.

ایازی، محمد علی (۱۳۷۹). آزادی در قرآن. تهران: ذکر.

بازرگان، عبدالعلی (۱۳۷۷). آزادی در نهج البلاغه: رفتار علی (ع) با مخالفین سیاسی. تهران: خدمات فرهنگی رسا.

بحرانی، عبدالعلی (۱۳۸۰). بررسی علل و زمینه‌های ارتکاب جرم و جنایت از دیدگاه قرآن. قم: سلسله.

براتی، عباسعلی (۱۳۷۳). فقه سیاست خارجی. قم: کنگره بزرگداشت دوستمین سالگرد تولد شیخ انصاری.

براتی، عباسعلی (۱۳۷۳). فقه تبلیغ افکار و اندیشه‌ها از دیدگاه شیخ اعظم انصاری رحمة الله علیه. قم: کنگره بزرگداشت دوستمین سالگرد تولد شیخ انصاری.

- برغانی، محمدتقی (۱۳۸۲). دیات. قم: الهادی.
- بسته نگار، محمد (۱۳۸۰). حقوق بشر از منظر اندیشمندان. تهران: انتشار.
- بکاریا، سزار (۱۳۶۸). رساله‌ی جرائم و مجازات‌ها (مترجم: محمدعلی اردبیلی). تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
- بلاغی، صدرالدی (۱۳۴۵). عدالت و قضا در اسلام. تهران: امیرکبیر.
- بلنتین، ویلیام موریس (۲۰۰۰). مقالات و سخنرانی‌هایی در مورد قوانین عرب. انتشارات کرزن.
- بنی صدر، سید ابوالحسن (۱۹۸۹). قرآن و حقوق بشر. پاریس: میزنو و لاروس.
- بنیان جوادی، رضا (۱۳۷۹). حکومت دینی، حقوق بشر و آزادی. تهران: جامعه اسلامی فرهنگیان.
- بهبودی، محمد باقر (۱۳۵۵). بحثی دقیق در متن قرآن: ارث، احکام وصیت، طبقات وارث... تهران: انتشارات معراجی.
- بهرامی احمدی، حمید (۱۳۸۱). کلیات عقود و قراردادها: حقوق مدنی ۳. تهران: میزان.
- بهشتی، احمد (۱۳۷۷). اسلام و حقوق کودک. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
- بوازار، مارسل (۱۳۵۸). اسلام و حقوق بشر (مترجم: محسن مؤیدی). تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- پروین، فرهاد (۱۳۸۰). خسارات معنوی در حقوق ایران. تهران: قفونوس.
- پزشکیان نژاد، اسماعیل (۱۳۸۰). وصیت‌نامه. تهران: پزشکیان نژاد و پسران.
- تابیه، عبدالعزیز (۱۳۶۴). میراث و رضاع برابر فقه شافعی. مهاباد: ملاحاجی.
- تتکابنی، ضیاءالدین (۱۳۷۸). وصیت‌نامه شرعی و قانونی. تهران: شرکت سهامی طبع کتاب.
- جبارگلبانی ماسوله، علی (۱۳۷۸). درآمدی بر عرف. قم: حوزه علمیه قم.
- جراحی، هادی (۱۳۷۹). قانون ارث و وصیت با آخرین اصلاحات. تهران: ملک.
- جراحی، هادی (۱۳۸۰). قانون ارث و وصیت با آخرین اصلاحات. تهران: سرسبز.
- جراحی، هادی (۱۳۸۱). قانون عقود و معاملات (نقل از قانون مدنی). تهران: سرسبز.
- جرداق، جورج (۱۳۷۹). امام علی (ع) صدای عدالت انسانی (مترجم: خسروشاهی و سید هادی). قم: خرم.
- جعفری، محمد تقی (۱۳۷۰). تحقیق در دو نظام حقوق جهانی از دیدگاه اسلام و غرب. تهران: دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران.
- جعفری، محمد تقی (۱۳۸۵). حقوق جهانی بشر. تهران: مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری.
- جعفری تبریزی، محمد تقی (۱۳۷۸). عدالت و ستم. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- جعفری لنگرودی، محمد جعفر (۱۳۸۲). فلسفه اعلی در علم حقوق. تهران: گنج دانش.
- جعفری لنگرودی، محمد جعفر (۱۳۶۳). وصیت، ارث. تهران: دانشگاه تهران.
- جعفری لنگرودی، محمد جعفر (۱۳۵۳). مکتب‌های حقوقی در حقوق اسلام. تهران: ابن سینا.
- جعفری لنگرودی، محمد جعفر (۱۳۶۷). ترمینولوژی حقوق. تهران: گنج دانش.

- جعفری هرنندی، محمد (۱۳۷۸). فقها و حکومت: پژوهشی در تاریخ فقه سیاسی شیعه. تهران: روزنه.
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۸۴). حق و تکلیف در اسلام. قم: مرکز نشر اسراء.
- جوان، موسی (۱۳۲۶). مبانی حقوق. ج ۱. تهران: شرکت رنگین کمان.
- حائری، مسعود (۱۳۷۰). مبانی فقهی اصل آزادی قراردادها. تهران: مؤسسه کیهان.
- حبیب زاده، محمد جعفر (۱۳۸۰). حقوق جزای اختصاصی: جرایم علیه اموال. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
- حبیبی تبار، جواد (۱۳۸۰). گام به گام با حقوق خانواده. قم: خرم.
- حسن زاده یکه ولنگی بامیانی، محمد ابراهیم (۱۳۸۱). آزادی و استبداد. تهران: عصر.
- حسینی، ابوالقاسم (۱۳۸۲). جهاد و حقوق بین الملل. تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- حسینی میلانی، سید علی (۱۴۰۵ق). کتاب الشهادات (تقریرات درس آیه الله محمد رضا موسوی گلپایگانی) قم: بی نا.
- حسینی نژاد، حسینقلی (۱۳۷۳). حقوق کیفری بین الملل اسلامی. بی جا: نشر میزان.
- حسینی، حسن (۱۳۷۲). ارث در فقه امام شافعی. سنندج: نشر علوم قرآن.
- حسینی، حسن (۱۳۸۱). آزادی و حقوق مردم: سلسله گفتارهای دین پژوهی. تهران: مکت.
- حسینی، مرتضی (۱۳۸۰). اسلام و آزادی. قم: فرهنگ قرآن.
- حسینی، سید محمد رضا (۱۳۷۹). قانون مدنی در رویه قضایی. تهران: مجلد.
- حقی، محمد (۱۳۶۲). مسأله عدالت و رشوه از دیدگاه اسلام. قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
- حقیقت، صادق (۱۳۸۱). توزیع قدرت در اندیشه سیاسی شیعه: مقایسه‌ای تحلیلی از دو منظر فلسفه سیاسی و فقه سیاسی. تهران: هستی نما.
- حکیم، محسن (۱۳۷۹). جنگ و صلح در حقوق بین الملل اسلام. تهران: تبیان.
- حکیمی، محمد (۱۳۸۰). امام علی: عدل و تعادل. قم: دلیل ما.
- حمیدالله، محمد (۱۳۷۳). حقوق روابط بین الملل در اسلام (مترجم و تحقیق: مصطفی محقق داماد). تهران: مرکز نشر علوم اسلامی.
- حمیدالله، محمد (۱۳۸۰). سلوک بین المللی دولت اسلامی (مترجم و تحقیق: مصطفی محقق داماد). تهران: مرکز نشر علوم اسلامی.
- خاموشی، سید محمد مهدی (۱۳۸۵). بررسی فقهی و حقوقی اصل قانونی بودن جرایم و مجازات‌ها. تهران: امیرکبیر.
- خاوری، یعقوب (۱۳۸۴). فقه جزا. مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی.
- خامنهای، محمد (۱۳۶۸). علی و صلح جهانی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- خلّوری، مجید (۱۳۳۵). جنگ و صلح در اسلام. تهران: شرکت نسبی اقبال و شرکا.

- خسروشاهی، قدرت‌الله و دانش‌پژوه، مصطفی (۱۳۷۸). فلسفه حقوق، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
- خسروشاهی، قدرت‌الله (بی‌تا). فلسفه قصاص از دیدگاه اسلام، قم: بوستان کتاب قم.
- خلیلیان، خلیل (۱۳۶۳). حقوق بین‌الملل اسلامی. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- خلیلیه، حسن (۱۹۹۸). درآمدی بر حقوق دریایی اسلام. لیدن: بریل.
- خمینی، روح‌الله (۱۳۶۵). موازین قضایی از دیدگاه امام خمینی: حاوی جدیدترین استفتائات در زمینه مسائل قضایی، قم: شکوری.
- خوئینی، غفور (۱۳۷۹). حقوق تعهدات. تهران: زهد.
- دانش، تاج‌زمان (۱۳۶۶). مجرم کیست، جرم‌شناسی چیست. تهران: انتشارات کیهان.
- دانش‌پژوه، مصطفی (۱۳۸۱). اسلام و حقوق بین‌الملل خصوصی. قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه؛ تهران: وزارت امور خارجه.
- داور، زهرا (۱۳۸۰). حسن معاشرت از دیدگاه قانون مدنی و جامعه (ماده ۱۱۰۳ ق.م). تهران: سفیر صبح.
- رازی زاده، محمد علی (۱۳۷۴). قسامه در نظام قضایی اسلام. قم: حوزه علمیه قم، تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات.
- رازی زاده، محمد علی (۱۳۸۰). قسامه در نظام قضایی اسلام، قم: بوستان کتاب قم.
- راستین، منصور (۱۳۴۷). بردگی در حقوق بین‌الملل (از بردگی تا آزادی). تهران: ابن سینا.
- رافعی، مصطفی (۱۳۷۵). اسلام و حقوق و آزادی‌های اساسی انسان و مسأله حقوق بشر (مترجم: محمود رضا افتخارزاده). قم: دفتر نشر معارف اسلامی.
- رام، محمد علی (۱۳۸۰). مجموعه قوانین و مقررات ارت: همراه با جداول تفکیکی طبقات مختلف قانون امور حسبی. تهران: خط سوم.
- رامیک، شکری حسین (۲۰۰۱). زبان و تفسیر حقوق اسلامی. انگلستان: انجمن متون اسلامی.
- ربانی گلپایگانی، علی (۱۳۷۳). ملازمه حکم عقل و شرع از دیدگاه شیخ انصاری رحمه‌الله علیه. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی.
- رجبیان، زهره: آیت‌اللهی، زهرا و گدازگر، مریم (۱۳۸۰). سن ازدواج دختران (مواد ۱۰۴۱ و تبصره ماده ۱۲۱۰ ق.م). تهران: سفیر صبح.
- رحمانی سبزواری، علی (۱۳۷۳). اجتهاد و تقلید. قم: کنگره بزرگداشت دویستمین سالگرد تولد شیخ انصاری.
- رحیمی نژاد، اسماعیل (۱۳۷۸). آشنایی با حقوق جزا و جرم‌شناسی. قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم.
- رزم‌ساز، بابک (۱۳۷۹). بررسی فقهی - حقوقی سقط جنین. تهران: خط سوم.
- رسایی‌نیا، ناصر (۱۳۷۶). حقوق مدنی ۳: عقود و تعهدات. تهران: آوای نور.

- رستمی، احمد (۱۳۸۰). راه و رسم مؤمنان در مسأله طلاق ثلاثه و غضبان با استناد به کتاب و سنت و اجماع صحابه و ائمه اربعه. سنندج: انتشارات کردستان.
- رشید، احمد (۱۳۵۳). اسلام و حقوق بین الملل عمومی (مترجم: حسین سیدی) تهران: دانشگاه تهران.
- رضایی، محبوبه (۱۳۵۷). حریت و حقوق زن در اسلام. بی جا: انتشارات میلاد.
- رفیعی، علی (۱۳۸۰). بررسی فقهی طلاق و آثار آن در حقوق زوجین. تهران: مجد.
- رفیعی، محمد تقی (۱۳۷۸). مطالعه تطبیقی غرر در معامله در حقوق اسلام و ایران و کنوانسیون بیع بین المللی. قم: حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی.
- روحی، علی اکبر (۱۳۷۴). آیین دادرسی در اسلام. تهران: نشر سایه.
- زارعی گلپایگانی، محمد ابراهیم (۱۳۸۰). تحقیقی پیرامون ارث از دیدگاه امامیه. قم: دفتر انتشارات اسلامی.
- زاهری، احسان (۱۳۸۰). آزادی در اسلام: عقل، عقلا، عرف. قم: الطیار.
- زحیلی، وهبه (۱۳۷۹). احکام، آداب، حقوق و مسؤولیتها و فقه خانواده در جهان معاصر (مترجم: عبدالعزیز سلیمی). تهران: احسان.
- زراعت، عباس (۱۳۷۹). شرح قانون مجازات اسلامی. تهران: ققنوس.
- زیدان، عبدالکریم (۱۳۷۸). فرد و حکومت در شریعت اسلام (مترجم: محمد شریعتی). تهران: نشر احسان.
- سابق، سعید (۱۳۸۰). آزادی و عدالت: برگرفته از عناصر القوة فی الاسلام (مترجم: کمال روحانی). سقز: انتشارات سقز.
- ساکت، محمد حسین (۱۳۶۵). نهاد دادرسی در اسلام. پژوهشی در روند و روش دادرسی و سازمانهای وابسته از آغاز تا سده سیزدهم هجری. مشهد: آستان قدس رضوی، موسسه چاپ و انتشارات.
- سپهری، محمد (۱۳۷۲). شرح و رساله الحقوق امام سجاد (ع). قم: انتشارات دارالعلم.
- سعید، جودت (۱۹۹۸). دین و القانون. بیروت: دارالفکر المعاصر.
- سعیدآبادی، سعید (۱۳۸۰). قوانین و مقررات مربوط به وصیت و ارث. تهران: اورست.
- سلیمی، محمد صادق (۱۳۷۶). پدیده‌ی مجرمانه و مسؤولیت کیفری در حقوق بین المللی و حقوق کیفری ایران. تهران: خیام.
- سلیمی، عبدالحکیم (۱۳۸۲). نقش اسلام در توسعه حقوق بین الملل. قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- سنگلجی، محمد (۱۳۷۸). آیین دادرسی اسلام: فشرده‌ای از قواعد فضا در اسلام. قزوین: نشر طه.
- سنگلجی، محمد (۱۳۴۷). ضوابط و قواعد و معاملات و کلیات عقود و ایقاعات: به ضمیمه مقاصد اصول و قانون رضاع و وصیت و میراث در اسلام. تهران: حیدری.
- شامبیاتی، هوشنگ (۱۳۷۲). حقوق جزای عمومی. تهران: مؤسسه وistar.
- شرف الدین، حسین (۱۳۸۰). تبیین جامعه‌شناختی مهریه در نظام حقوقی خانواده در اسلام. قم: مؤسسه

- آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- شریعتی، روح‌الله (۱۳۸۱). حقوق و وظایف غیر مسلمانان در جامعه اسلامی. قم: بوستان کتاب قم.
- شریعتمداری جهرمی (۱۳۷۳). عبدالرسول. قاعده الحجب. قم: سازمان تبلیغات اسلامی.
- شریفی طراز کوهی، حسین (۱۳۷۵). قواعد آمره و نظم حقوقی بین‌المللی. تهران: دفتر تبلیغات سیاسی و بین‌المللی.
- شفیعی سروستانی، ابراهیم (۱۳۸۰). تفاوت زن و مرد در دیه و قصاص (ماده ۲۰۹ و ۲۷۳ ق.م.ا). تهران: سفیر صبح.
- شعبانی، قاسم (۱۳۸۲). حقوق اساسی و ساختار حکومت جمهوری اسلامی ایران. تهران: اطلاعات.
- شکوری، ابوالفضل (۱۳۷۷). فقه سیاسی اسلام. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- شمس‌الدین، محمد مهدی (۱۳۸۰). جامعه سیاسی اسلامی: «مبانی فقهی و تاریخی» (مترجم و تحشیه: مرتضی آیت‌الله زاده شیرازی). تهران: دانشگاه تهران.
- شمس‌ناتری، محمد ابراهیم (۱۳۷۸). بررسی تطبیقی مجازات اعدام. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- شها، عبدالرحمن (۱۳۸۲). حقوق بشر در اسلام (مترجم و تحقیق: هیئت الله نژندی منش). تربت جام: احمد جام.
- شهام، ران (۱۹۹۷). خانواده و دادگاه‌ها در مصر مدرن. هلند: بریل.
- شهیدی، مهدی (۱۳۸۱). ارث. تهران: مجمع علمی و فرهنگی مجلد.
- شهیدی، مهدی (۱۳۸۰). حقوق مدنی ۳: تعهدات. تهران: مجلد.
- شیخ الاسلامی، اسعد (۱۳۷۴). احوال شخصیه در مذاهب چهارگانه اهل سنت (ارث، وصیت و وصایت). تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- شیخ الاسلامی، جعفر (۱۳۷۹). قضاوت و عدالت از دیدگاه امیر مومنان علی (ع). تهران: دارالکتب الاسلامیه.
- صالحی، میرغلام محمد (۱۳۸۱). فقه مختصر (مترجم: ابوالفاروق عاجز). تربت جام: احمد جام.
- صالحی، فاضل (۱۳۷۸). دیه یا مجازات مالی. قم: بوستان کتاب قم.
- صدر الحفاظ، احمد (۱۳۷۸). وصیت‌نامه. تهران: نشر برف.
- صدر رضوانی، محسن (۱۳۷۹). وصیت‌نامه شرعی. ارومیه: صدر رضوانی.
- صرامی، سیف‌الله (۱۳۷۶). احکام مرتد از دیدگاه اسلام. (بی‌جا): مرکز تحقیقات استراتژیک ریاست جمهوری.
- صفدری، محمد (۱۳۴۲). حقوق بین‌الملل عمومی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- صوری، حسین بن طاهر (۱۳۶۶). قضاء و حقوق المؤمنین. قم: موسسه آل بیت (ع) لاحیاء التراث.
- ضیائی بیگدلی، محمدرضا (۱۳۶۵). اسلام و حقوق بین‌الملل. تهران: انتشار.
- طاهری، حبیب‌الله (۱۳۸۱). سیری در مسائل خانواده. تهران: سازمان تبلیغات اسلامی.
- طباطبایی مؤتمنی، منوچهر (۱۳۷۷). آزادی‌های عمومی، حقوق بشر. تهران: دانشگاه تهران.
- عابدیان، میرحسین (۱۳۷۹). شروط باطل و تأثیر آن در عقد. تهران: ققنوس.

- عبدۀ بروجردی، محمد (۱۳۳۹). کلیات حقوق اسلامی، مؤسسه وعظ و تبلیغ. دانشگاه تهران: تهران.
- عبدۀ بروجردی، محمد (۱۳۸۰). حقوق مدنی. قزوین: انتشارات طه.
- عطار، داود (۱۳۷۸). دفاع مشروع و تجاوز از حدود آن (مترجم: بهمن رازانی). تهران: مرکز بازشناسی اسلام و ایران (باز).
- العطار، داوود (۱۳۷۰). دفاع مشروع در حقوق جزای اسلامی (مترجم: اکبر غفوری). مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی.
- عطایی اصفهانی، م.ع (۱۳۷۸). آزادی از دیدگاه اسلام. قم: مؤسسه انتشارات عصر ظهور.
- عظیمی شوشتری، عباسعلی (۱۳۷۸). حقوق قراردادهای بین‌المللی در اسلام. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- علامه، مهدی (۱۳۷۹). شروط باطل و تأثیر آن در عقود. اصفهان: مانی.
- علامه حائری، علی (۱۳۷۸). علم قاضی در دادرسی‌های کیفری و حقوقی. تهران: خاقانی.
- علیزاده، مهدی (۱۳۸۲). احکام سوء عرضه کالا در حقوق اسلامی. مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی.
- علی آبادی، علی (۱۳۸۱). ایجاد و سقوط تعهدات ناشی از عقد در حقوق اسلامی. تهران: دانشگاه تهران.
- علی، شاهین سردار (۲۰۰۰). جنسیت و حقوق بشر در اسلام و حقوق بین‌الملل: در مقابل خداوند یکسان، در مقابل مردان نابرابرند. بوستون: کاوور لاو اینتر نیشنال.
- عمید زنجانی، عباسعلی (۱۳۶۲). حقوق اقلیت‌ها بر اساس قانون قرارداد ذمه (بررسی گوشه‌هایی از مفاهیم حقوق بین‌الملل از نظر فقه اسلامی) تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- عمید زنجانی، عباسعلی (۱۳۸۳). درآمدی بر فقه سیاسی: مروری بر کلیات و مبانی حقوق اساسی، تهران: امیرکبیر.
- عمید زنجانی، عباسعلی (۱۳۷۹). فقه سیاسی: حقوق، تعهدات بین‌المللی و دیپلماسی در اسلام. تهران: سمت.
- عمید زنجانی، عباسعلی (۱۳۸۴). مبانی حقوق عمومی در اسلام. تهران: امیرکبیر.
- عوده، عبدالقادر (۱۳۷۷). غفلت مسلمین و غربت حقوق اسلامی (مترجم: محمود عباسی). تهران: حقوقی.
- غرویان، محسن (۱۳۷۳). نقش علوم تجربی در اجتهاد. قم: کنگره بزرگداشت دوستمین سالگرد تولد شیخ انصاری.
- غنوشی، راشد (۱۳۸۱). آزادی‌های عمومی در حکومت اسلامی (مترجم: حسین صابری). تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- فارسی، جلال‌الدین (۱۳۴۴). حقوق بین‌المللی. تهران: شرکت انتشار.
- فاضل گلپایگانی، محمدحسن (۱۳۷۳). شیخ انصاری و مسأله ولایت فقیه. قم: کنگره بزرگداشت سالگرد تولد شیخ انصاری.
- فرزین وش، اسدالله (۱۳۸۱). بررسی عقود در بانکداری اسلامی. تهران: مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی.
- فرشتیان، حسین (۱۳۷۱). نفقه زوجۀ. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.

- فصیحی زاده، علیرضا (۱۳۷۷). اذن و آثار حقوقی آن. قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- فصیحی زاده، علیرضا (۱۳۸۰). اذن و آثار حقوقی آن. قم: بوستان کتاب قم.
- فیض، علیرضا (۱۳۶۴). مقارنه و تطبیق در حقوق جزای عمومی اسلام. تهران: اداره کل انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- قائم مقامی، عباس (۱۳۷۳). حکومت و نظام سیاسی اسلام از نظر شیخ انصاری قدس سره. قم: کنگره بزرگداشت دویستمین سالگرد تولد شیخ انصاری.
- قافی، محمد حسن (۱۳۷۳). فقه سیاسی مرحوم شیخ رحمه الله، ولایت معصوم (ع) و ولایت فقیه در فقه سیاسی مرحوم شیخ رحمه الله. قم: کنگره بزرگداشت دویستمین سالگرد تولد شیخ انصاری.
- قبله‌ای خوبی، خلیل (۱۳۸۱). ارث. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- قربانی، زین العابدین (۱۳۴۹). اسلام و حقوق بشر. تهران: انتشارات کتابخانه صدر.
- قربانی، منصور (۱۳۷۹). مبانی فقهی و حقوق جرائم و تادیب کودک. تهران: انجمن اولیاء و مربیان.
- قرضاوی، یوسف (۱۳۷۹). فقه سیاسی (مترجم: عبدالعزیز سلیمی). تهران: نشر احسان.
- قرضاوی، یوسف (۱۳۸۰). دیدگاه‌های فقهی معاصر (مترجم: احمد نعمتی). تهران: احسان.
- قنواتی، جلیل (۱۳۷۷). نظام حقوقی اسلام. قم: مرکز جهانی علوم اسلامی.
- کریمی نیا، محمدمهدی (۱۳۸۳). همزیستی مسالمت‌آمیز در اسلام و حقوق بین‌الملل. قم: مؤسسه‌ی آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
- کمالی، محمد هاشم (۲۰۰۱). شأن انسان. انگلستان: انجمن متون اسلامی.
- گرچی، ابوالقاسم (۱۳۸۰). آیات الاحکام (حقوقی و جزایی). تهران: میزان.
- گلیپایگانی، محمد رضا (۱۳۶۱). کتاب القضاء. قم: دار القرآن الکریم.
- گلیو، رابرت (۲۰۰۰). حقوق اسلامی. نیویورک: ای. بی. تاوریس.
- گنجانی، علیرضا (۱۳۷۹). قانون آیین دادرسی: دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی). تهران: بهجت.
- لطفی، اسدالله (۱۳۷۹). موجبات و مسقطات ضمان قهری در فقه و حقوق مدنی ایران. تهران: مجد.
- لطفی، مجتبی (۱۳۸۱). حقوق طبیعی در قرآن: حق حیات. رشت: کتاب مبین.
- محسنی خرمشهری، عبدالباقر (۱۳۷۵). المفید فی الارث. خرمشهر: بی‌نا.
- محقق حلی، جعفر بن حسن (۱۳۶۸). قضای اسلامی: مترجم: از شرایع اسلام. تهران: فردوسی.
- محقق داماد، سید مصطفی (۱۳۶۸). حقوق خانواده. تهران: نشر علوم اسلامی.
- محقق داماد، مصطفی (۱۳۸۳). حقوق بشر دوستانه بین‌المللی: رهیافت اسلامی. تهران: مرکز نشر علوم اسلامی.
- محقق داماد، مصطفی (۱۳۶۳). قواعد فقه: بخش مدنی. تهران: نشر علوم اسلامی.
- محقق داماد، مصطفی (۱۳۶۸). بررسی فقهی حقوق وصیت: مواد ۸۲۵-۸۶۰ قانون مدنی. قم: اندیشه‌های نو در علوم انسانی.

- محقق داماد، مصطفی (۱۳۷۸). بررسی فقهی و حقوقی وصیت: مواد ۸۲۵ - ۸۶۰ قانون مدنی. تهران: نشر علوم اسلامی.
- محقق داماد، مصطفی (۱۳۷۳). تعهد به نفع ثالث از نظر شیخ انصاری رحمه الله و دکتربین‌های حقوقی معاصر. قم: کنگره بزرگداشت دویستمین سالگرد تولد شیخ انصاری.
- محقق، محمدباقر (۱۳۶۰). حقوق مدنی زوجین در زمان زناشویی دائم از دیدگاه قرآن. تهران: بنیاد قرآن.
- محمدی، ابوالحسن (۱۳۷۳). حقوق کیفری اسلام (مترجم: کتاب قصاص مسالك الافهام شهید ثانی و شرایع الاسلام محقق حلی). تهران: چاپ مرکز دانشگاهی.
- محمدی، ابوالحسن (۱۳۷۴). قواعد فقه. تهران: یلدا.
- محمدی، ابوالحسن (۱۳۶۹). ارث محقق حلی، شهید ثانی. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- محمدی ری شهری، محمد (۱۳۶۳). فراهایی از سیستم قضایی اسلام. قم: پاسدار اسلام.
- محمدی گیلانی، محمد (۱۳۷۹). حقوق کیفری در اسلام. تهران: سایه.
- محمدی، ابوالحسن (۱۳۷۴). مبانی استنباط حقوق اسلامی، یا اصول فقه. تهران: موسسه نهاد گذاری مطالعات علمی و پژوهشی گویا.
- محمدی، علی (۱۳۷۸). شرح اصول فقه استاد محمد رضا مظفر. قم: دارالفکر.
- محمصانی، صبحی رجب (۱۳۷۹). مبانی حقوق بین‌الملل از دیدگاه اسلامی (مترجم: مصطفی محقق داماد). تهران: مرکز نشر علوم اسلامی.
- محمودی، عباسعلی (۱۳۷۸). پژوهشی قرآنی فقهی و حقوقی درباره‌ی مرد و زن. تهران: مطهر.
- مدرس، علی اصغر (۱۳۷۵). حقوق فطری یا مبانی حقوق بشر. تبریز: انتشارات نوبل.
- مدرسی، محمد تقی (۱۳۷۶). قانونگذاری در اسلام (مترجم: محمد علوی مقدم). تهران: طهوری.
- مدرسی، محمد تقی (بی‌تا). مبانی تشریح اسلامی (مترجم: حمیدرضا آژیر). تهران: محبان‌الحسین.
- مدرسی، هادی (۱۳۷۸). العدل و الظلم. تهران: دار محب‌الحسین.
- مدنی، سید جلال‌الدین (۱۳۶۲). حقوق اساسی در جمهوری اسلامی ایران. تهران: انتشارات سروش.
- مدنی، سید جلال‌الدین (۱۳۷۰). مبانی و کلیات علم حقوق. تهران: همراه.
- مرزوقی، ابراهیم عبدالله (۱۹۹۷). حقوق الانسان فی الاسلام (مترجم: محمد حسین مرسی). ابوظبی: المجمع الثقافی.
- مرعشی، سید محمد حسین (۱۳۴۷). شرح قانون حدود و قصاص. ج ۱، تهران چاپ وزارت ارشاد.
- مرعشی شوشتری، سید محمد حسن (۱۳۷۹). دیدگاه‌های نو در حقوق کیفری اسلام. تهران: میزان.
- مرعشی، مهدی (۱۳۶۷). تقسیم میراث. (بی‌جا): (بی‌نا).
- مشایخی، قدرت‌الله (۱۳۸۳). حقوق از دیدگاه امام سجاد (ع). قم: انصاریان.
- مصباح یزدی، محمد تقی (۱۳۷۹). حقوق و سیاست در قرآن. قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

- مصباح یزدی، محمد تقی (۱۳۸۲). نظریه حقوقی اسلام. قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- مصدق، محمد (۱۳۷۷). وصیت در حقوق اسلامی (مترجم: علی محمد طباطبایی). تهران: زریاب.
- مطهری، مرتضی (۱۳۶۹ش). نظام حقوق زن در اسلام. تهران: انتشارات صدرا.
- معزی، امیر (۱۳۸۰). حقوق مدنی ۳: عقود و تعهدات. تهران: مجله.
- منتظر قائم، مهدی (۱۳۸۱). آزادی‌های فکری و شخصی از نظر امام خمینی (ره) و مبانی فقهی آن. تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
- منتظری، محمد جعفر (۱۳۷۹). قانون آیین دادرسی: دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی. تهران: اردیبهشت.
- منصوری آرانی، سعید (۱۳۸۱). قواعد ریاضی در ارث. تهران: سیمین دخت.
- منصوری لاریجانی، اسماعیل (۱۳۷۴). سیر تحول حقوق بشر، و بررسی تطبیقی آن با اصول تفسیری حقوق بشر در اسلام. (بی‌جا): تابان.
- منصوری، مهدی (۱۳۸۰). حقوق، مبانی و فلسفه آن. تهران: مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر.
- مهاجر، علی اشرف (۱۳۶۹). ارث در فقه اسلامی: ترجمه از شرایع الاسلام علامه حلی. (بی‌جا): سایه.
- مهاجری، علی (۱۳۸۰). شرح قانون آیین دادرسی مدنی دادگاه‌های عمومی و انقلاب. تهران: گنج دانش.
- مهاجریان، عباس (۱۳۷۳). شخصیت حقوقی. تهران: فردوسی.
- مهرپور، حسین (۱۳۷۷). نظام بین‌المللی حقوق بشر. تهران: اطلاعات.
- مهرپور، حسین (۱۳۷۲ش). اجازة ولی در عقد نکاح. مجله‌ی تحقیقات حقوقی، دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی، پاییز، زمستان ۱۳۷۱.
- مهرپور، حسین (۱۳۷۲). دیدگاه‌های جدید در مسائل حقوقی. تهران: مؤسسه اطلاعات.
- مهرپور، حسین (۱۳۶۸). بررسی میراث زوجه در حقوق اسلام و ایران: تحلیل فقهی و حقوقی ارث زن از دارائی شوهر. تهران: اطلاعات.
- مهریزی، مهدی (۱۳۸۲). شخصیت و حقوق زن در اسلام. تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.
- موحد، محمد علی (۱۳۸۱). در هوای حق و عدالت از حقوق طبیعی تا حقوق بشر. تهران: کارنامه.
- موسوی، سید فضل الله (۱۳۷۷). گفتارهایی درباره‌ی حقوق کار. تهران: نشر فرهنگ اسلامی.
- موگهی، عبدالرحیم (۱۳۸۱). احکام خانواده: احکام متأهلین. قم: بوستان کتاب.
- مومنی، مهدی (۱۳۷۸). آیین معاملات در اسلام و قوانین ایران. تهران: مؤسسه فرهنگی - انتشاراتی میکال.
- میر احمدی زاده، مصطفی (۱۳۸۰). رابطه فقه و حقوق. قم: حوزه علمیه قم.
- میر موسوی، علی و حقیقت، صادق (۱۳۸۱). مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب. تهران: دانش و اندیشه معاصر.
- میر موسوی، علی (۱۳۸۱). مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب. تهران: مؤسسه فرهنگی دانش

و اندیشه‌ی معاصر.

- میراحمدی، منصور (۱۳۸۱). آزادی در فلسفه سیاسی اسلام. قم: بوستان کتاب قم.
- میرحسینی، زبیا (۲۰۰۰). ازدواج در بوته آزمایش: فقه اسلامی در مورد خانواده در ایران و مغرب. نیویورک: آی.بی. میرحسینی اشکوری، کاظم (۱۳۸۱). آزادی در اسارت آزادی. قم: وثوق.
- میرخانی، اعظم السادات (۱۳۷۹). رویکردی نوین در روابط خانواده. تهران: سفیر صبح.
- میرشمسی، فاطمه (۱۳۸۰). مبانی حقوق و تکالیف زن در ازدواج از دیدگاه فقه امامیه. تهران: اسلامیه.
- میرمحمد صادقی، حسین (۱۳۷۴). جرائم علیه اموال و مالکیت. تهران: نشر میزان.
- میرمحمدی، مصطفی (۱۳۷۸). مصونیتها و مزایای هیاتهای نمایندگی دولتها نزد سازمان‌های بین‌المللی (مطالعه تطبیقی در حقوق بین‌الملل و حقوق اسلام). تهران: الهادی.
- میری زاده، حسین (۱۳۸۰). حقوق بین‌الملل اسلام: رشته الهیات و معارف اسلامی. تهران: دانشگاه پیام نور.
- نجفی اسفاد، مرتضی (۱۳۷۹). حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران. تهران: انتشارات بین‌المللی الهادی.
- نجفی تریزی، محمد حسین (۱۳۶۱). تحلیل الکلام فی شرح قضاء شرایع الاسلام. قم: دارالنشر اسلام.
- نجومیان، حسین (۱۳۷۶). مبانی حقوق در ایران: مبانی قانونگذاری و دادرسی. مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی.
- نجومیان، حسین (۱۳۶۶). مبانی قانون‌گذاری و دادرسی. مشهد: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی.
- نوبخت، یوسف (۱۳۷۰). اندیشه‌های قضایی. تهران: سازمان انتشارات کیهان.
- نوری، رضا (۱۳۷۵). عقود (قراردادها، تعهدات، معاملات) و ایقاعات در حقوق مدنی. تهران: پازنگ.
- نوری، عبدالله (۱۳۸۰). نظری به حقوق بشر از دیدگاه اسلام. قم: افق فردا.
- هادی، اسماعیل (۱۳۷۳). منابع حقوق در اسلام. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- هاشمی، سید محمد (۱۳۷۲). حقوق اساسی جمهوری اسلامی (حاکمیت و نهادهای سیاسی). تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
- الهامی، داود (۱۳۶۰). اسلام و حقوق طبیعی انسان. قم: دارالتبلیغ الاسلامی.
- هدایت بوانگ، احمد (۲۰۰۰). مطالعاتی در قانون اسلامی عقود. مالزی: خدمات بین‌المللی کتاب‌های حقوقی.
- واتلی، احمد (۱۳۶۲). احکام زندان در اسلام (مترجم: محمد حسین بکائی). تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- واتقی، محمد حسین (۱۳۷۸). داورى زنان. قم: فقه.
- واتقی، محمد حسین (۱۳۸۰). مباحث فقهی: ۱- مبانی و جایگاه تقیه در استدلالهای فقهی. ۲- شطرنج در نگاه تاریخ و فقه. ۳- داورى زنان. ۴- تفاوت قصاص زنان و مردان. قم: فقه.
- ورعی، سید جواد (۱۳۸۱). حقوق و وظایف شهروندان و دولت‌مردان. قم: دبیرخانه مجلس خبرگان.
- وزیری، مجید (۱۳۸۳). حقوق متقابل کودک و ولی در اسلام و موارد تطبیقی آن. تهران: امیرکبیر.
- یهنود، یوسف (۱۳۶۹). احوال شخصیه از دیدگاه قوانین به انضمام مباحثی از احوال شخصیه اقلیت‌های

دنیای زرتشتی، کلیمی، مسیحی. ارومیه: انزلی.
ادیب، عباسعلی (۱۳۷۲). ارث الشیعة. تهران: کتابفروشی مصطفوی.
بازگیر، یدالله (۱۳۷۹). قانون مدنی در آینه آراء دیوان عالی کشور (رهن، هبه، اخذ به شفعه و احکام راجع به آنها). تهران: فردوس.
حسنی، هاشم معروف (۱۳۸۰). وصیت و وقف: وارث زوجه و عول و تعصیب در فقه اسلامی (مترجم: عزیز فیضی). مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی.
سابق، سعید (بی‌تا). فقه السنة (مترجم: محمود ابراهیمی). سقز: سقز محمدی.
فقه‌های زنجان، عبدالرحیم (۱۳۶۱). قضاء. تهران: مرتضوی.

۴. منابع عربی قرآن و حقوق

ابن قیم (الجوزیه)، شمس الدین. (۱۹۸۳). احکام اهل ذمه (ترجمة صبحی الصالح). بیروت: دارالعلم للملایین.
ابن یاسین، روضه محمد (۱۹۹۲). نهج القرآن فی حماية المجتمع من الجريمة. ریاض: دارالنشر المركز العربی للدراسات الامانیة.
ابوزهره، محمد (۱۳۷۷). الاحوال الشخصية. قاهره: دارالفکر العربی.
ابوزهره، محمد (۱۴۰۴/۱۳۶۲). عند الجعفریة. طهران: منظمة الاعلام الاسلامی، قسم العلاقات الدولية.
الغندور، احمد (۱۹۶۶م). المیراث فی الاسلام و القانون. مصر: دار المعارف.
احمد فراج، حسین (۱۹۹۸). نظام الارث فی التشريع الاسلامی. بیروت: مؤسسة الجامعیة.
احمدی طباطبایی، محمدرضا. (۱۳۷۳). رساله فی استحالة التکلیف بالناس. قم: للمؤتمر العامی.
ادریس، خرجف (۱۴۱۳). معجم الآیات القرآنیة لحقوق الانسان. رابط: دارالامان.
بلیق، عزالدین (۱۹۸۴م). موازین القرآن الکریم. بیروت: دارالفتح.
اسدی، مختار (۱۳۷۷). الحقوق، الواقع و الادعاء بین سلطة الفقهاء و فقه السلاطین بحث مقاون و رویه تقدیه. (بی‌جا): مؤسسة الاعراف.
اسکندر، اودیت الیاس؛ عطیه شعبان عبدالعاطی و عبدالرحمن، محسن احمد (۱۹۹۹). معجم القانون. قاهره: الهیة العامة الشؤون المطابع امیریة.
انصاری، مرتضی (۱۴۱۵). القضاء و الشهادة. قم: مؤسسة الهادی.
انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱۴۱۵ق/۱۳۷۳). المكاسب: رسالة فی الموارث. قم: المؤتمر العالمی بمناسبة الذکری الثونیة الثانیة لمیلاد الشیخ الانصاری.
بازگیر، یدالله (۱۳۷۶). علل نقض آراء محاکم در موضوعات احوال شخصیة و مدنی در دیوان عالی کشور. تهران: ققنوس.
بجنوردی، آیه الله میرزا حسن (۱۳۹۳). القواعد الفقهیة. تهران: مطبعة حیدری.

بحراني، يوسف بن احمد (١٤٠٧ق/١٣٦٦). المواثيق: الحدائق الناضرة في احكام العترة الطاهرة. قم: منشورات باقر العلوم.

بستاني، سعيد (١٩٩٣). فرد و المجتمع بين الاكرام و العقاب الالهي. دمشق: دارالمعرفة.
 ياباني، احمد (١٣٧٣). في بيان اقسام الارض و بيان حكم كل واحد منها في الاسلام. قم: المؤتمر العالمي.
 تونجي، عبدالسلام (١٩٩٩). امرأة في القرآن، حقوقها و التزاماتها. طرابلس: جمعية الدعوة الاسلامية العالمية.
 تونجي، عبدالسلام (١٩٩٧). شريعة الاسلامية في القرآن الكريم: نظرية الحق. مميزاتها و خصائصها و مبادئها الشرعية. طرابلس: جمعية الدعوة الاسلامية العالمية.

تونجي، عمر يوسف (١٩٩٨). حقوق الانسان في القرآن الكريم. قاهره: مركز الكتاب.
 جندی، عبد الملك (١٩٨٥ م). الموسوعة الجنائية. ج ٥، بيروت: دار احيا التراث العربي.
 حائري، كاظم (١٣٧٣). في الفقه الاسلامي: دراسة - استدلالية تتناول اهم مباحث القضاء في الفقه الاسلامي مقارنا في الجملة منها للفقه الوضعي. قم: مجمع الفكر الحائري.

حائري، كاظم (١٣٧٨). فقه العقود. قم: مجمع الفكر الاسلامي.
 حسيني حائري، كاظم (١٣٧٩). فقه العقود: دراسة مقارنة بين الفقه الاسلامي و الفقه الوضعي. قم: مجمع الفكر الاسلامي.

حسینی شیرازی، محمد (١٤١٢ق). الحرية الاسلامية. قم: مؤسسة الفكر الاسلامي.
 حسینی شیرازی، محمد (١٤١٩ق). العدل اساس الملك. بيروت: مركز الرسول الاعظم.
 حسینی شیرازی، محمد موسوعه (١٣٧٧). استدلاله في الفقه الاسلامي: القانون. بيروت: مركز الرسول الاعظم للتحقيق و النشر.

حسینی، عباس حسن (٢٠٠٠). دستور المهين في الاسلام. مصر: الهيئة المصرية العامة للكتاب.
 حصري، احمد (١٩٩٨). ادلة الاثبات في الفقه الحنفي: الشهادة - الاقرار - اليمين - المستندات الخطية - الخبرة - المعاينة. قاهره: مكتبة الكليات الاهرية.

حقاني، حسين (١٣٧٣). ولاية الحاكم الشرعي و ابعادها. قم: سازمان تبليغات اسلامي.
 حكيم، منذر (١٣٧٣). قاعدة نفى الضرر تاريخها - تطورها، قاعدة نفى الضرر من الي الشهيد المحقق القمي ٧٨٦-٢٠٥ق. قم: سازمان تبليغات اسلامي.

حلاف، محمد عبد الوهاب (١٩٩٧). قواعد فقه اسلامي. باريس: القلم.
 حمزه، عمر يوسف (١٩٩٨). حقوق الانسان في القرآن الكريم. قاهره: مركز الكتاب.
 حموي، اسامه (١٩٩٧). شرط الجزاي و سلطة القاضي في تعديله، دراسة مقارنة في الفقه الاسلامي و القانون. دمشق: مطبعة الزرعي.

خالد العك (١٤١٣ هـق). موسوعة فقه المرأة المسلمة. دمشق: دارالايمان.
 خروفه، علاء الدين (١٩٩٠). حكم الاسلام في جرائم سلمان رشدي. قاهره: هجر.

- خسروشاهی، هادی (۱۳۷۳). مشكاة المصابيح فى التعادل والتراجيح. قم: كنگره بزرگداشت دوېستمین سالگرد تولد شیخ انصاری.
- خفاجی، احمد رفعت (۱۹۹۹). جرائم الرشوة فى التشريع المصرى و القانون المقارن. قاهره: دارقباة. خلاف، عبدالوهاب (۱۴۱۳هـ.ق). السياسة الشرعية. بيروت: مؤسسة الرسالة.
- خوبی، ابوالقاسم (۱۳۶۶-۱۳۶۵). محاضرات فى الفقه الجعفرى: المكاسب المحرمة. قم: دارالکتب الاسلامیة. خوبی، سید ابوالقاسم (بی‌تا). منهاج الصالحین (المعاملات). بیروت: دارالزهراء.
- خوبی، محمدتقی (۱۳۷۳). او الالتزامات التعبیه فى العقود. قم: مؤسسة المنار.
- دمهوجی، بدر محمد (۱۴۲۲). اعجاز القرآنی فى تاكيد حق الحياة للبشرية. قاهره: مكتبة وهبة.
- النُّون، حسن على (۱۹۷۵). فلسفة القانون. بغداد: الجامعة المستنصرية.
- ذیب، سامی عوض (۱۹۹۸). حقوق الانسان عند المسلمين و المسيحيين و اليهود. كويت: شركة الربيعان.
- راغب فالى، ابوالحسن (۱۳۷۹). العبارات فى صيغ العقود و الايقاعات و الاجازات (تحقيق على اصغر هاشمى شهيدى). قم: پرهيزكار.
- ربيع، عماد محمد (۱۹۹۹). حجية الشهادة فى الاثبات الجزائى. عمان: دارالثقافة.
- رضا، حسين توفيق (۲۰۰۰). اهلية العقوبة فى الشريعة الاسلامية و القانون المقارن. قاهره: مطابع اعون.
- رضوان، زينب (۱۹۸۲). نظرية الاجتماعية فى الفكر الاسلامى، اموالها و بناءها من القرآن و السنة. قاهره: دارالمعارف.
- رمضان، ابوالسعود (بی‌تا). الوسيط فى شرح مقدمة القانون الدولى. بيروت: دارالجماعية.
- رمضان، بوطى (بی‌تا). ضوابط المصلحة. بيروت: مؤسسة الرسالة.
- روحانى، كمال (۱۳۸۱). طلاق ثلاثة؛ هماى جفدنما: كاوشى عميق در باب طلاق ثلاثة. مهاباد: رهرو.
- زحيلي، محمد (۱۴۱۸). اثبات فى الشريعة الاسلامية. دمشق: دارالمكتبى.
- زحيلي، محمد (۱۴۱۸). بيع و البيئات فى الفقه و القانون. دمشق: دارالمكتبى.
- زحيلي، محمد (۱۴۱۸). تعويض المالى عن الطلاق. دمشق: دارالمكتبى.
- زحيلي، محمد (۱۴۱۸). قضاء المظالم فى الفقه الاسلامى. دمشق: دارالمكتبى.
- زحيلي، محمد (۱۴۱۸). قضاء فى الاسلام. دمشق: دارالمكتبى.
- زحيلي، محمد (۱۴۱۸). مرض الموت و آثاره فى الشريع و القانون. دمشق: دارالمكتبى.
- زحيلي، محمد (۱۹۹۷م). حقوق الانسان فى الاسلام. بيروت: دارين كثير.
- زحيلي، وهبة (بی‌تا). آثار الحرب فى الفقه الاسلامى. (بی‌جا): المكتبة الحديثيه.
- زحيلي، وهبة (۱۹۹۷). بيع التقسيط. دمشق: دارالمكتبى.
- زحيلي، وهبة (۱۹۹۸). آثار الحرب فى الفقه الاسلامى (دراسة مقارنة). دمشق: دارالفكر.
- زحيلي، وهبة (۱۹۹۷). بيع الدين فى الشريعة الاسلامية. دمشق: دارالمكتبى.
- زحيلي، وهبة (۱۹۹۷). خطابات الضمان. دمشق: دارالمكتبى.

- زحيلي، وهبه (١٤١٩). قرآن الكريم، بنيتة التشريعية وخصائصة الحضارية. بيروت: دارالفكر المعاصر.
- زحيلي، وهبه (١٩٩٧). نظرية الضرورة الشرعية مقارنة مع القانون الوضعي. بيروت: دارالفكر المعاصر.
- زحيلي، وهبه (١٩٩٧). حقوق الانسان في الاسلام. بيروت: دارالكلم الطيب و دارابن كثير.
- زحيلي، وهبه (١٩٩٧). حكم المصنفات الفنية، برامج الحاسوب. دمشق: دارالمكتبي.
- زرقا، مصطفى احمد (١٩٩٧). احكام الاوقاف. عمان: دار عمار.
- زيدان، عبد الكريم (١٣٩٦هـ). احكام الذميين والمستأمنين. بغداد: مكتبة القدس.
- زيدان، عبدالكريم (٢٠٠٠). نظرات في الشريعة الاسلامية. بيروت: مؤسسة الرسالة.
- سبحاني تبريزي، جعفر (١٣٧٦). نظام القضاء والشهادة في الشريعة الاسلامية الغراء. قم: مؤسسة الامام الصادق «ع».
- سبحاني تبريزي، جعفر (١٣٨١). المسلم يرث الكافر دون العكس. قم: مؤسسة الامام صادق «ع».
- سبحاني تبريزي، جعفر (١٣٧٣). نظام الارث في الشريعة الاسلامية الغراء (تأليف بيغمبر پورالكاشاني). قم: مؤسسة الامام الصادق «ع».
- سبحاني تبريزي، جعفر (١٣٧٢). نظام الطلاق في الشريعة الاسلامية الغراء. قم: مؤسسة الامام الصادق «ع».
- سبحاني تبريزي، جعفر (١٣٨١). وصيت للوارث. قم: مؤسسة الامام الصادق «ع».
- سراج، محمد احمد (١٩٩٨). احكام الوصايا و الاوقاف في الفقه الاسلامي و القانون: دراسة فقهية مقارنة. اسكندرية: دار المطبوعات الجامعية.
- سراج، محمد احمد (١٩٩١). تشريعات القرآنية، الموضوعات و الصياغة و المنهج، نظام الدولة، الحريات و الحقوق العامة، الحال، المعاملات و العقود، العقوبات و الحدود. قاهره: دارالثقافة.
- سرور، طه عبدالباقى (١٩٨٨). دولة القرآن. قاهره: دارالفكر العربي.
- السيوري، جمال الدين المقداد بن عبد الله (١٣٨٤). كنز العرفان في فقه القرآن، ج ٢، طهران: المكتبة المرتضوية لاحياء الآثار الجعفرية.
- سيوطي، عبدالرحمن بن ابي بكر (١٩٩٨). فارق بين المصنف و السارق. بيروت: عالم الكتاب.
- شافعي، احمد محمود (١٩٩٧). طلاق و حقوق الاولاد و نفقة الاقارب في الشريعة الاسلامية. اسكندرية: دارالهدى.
- شاکر، احمد محمد (١٣٨٩). نظام الطلاق في الاسلام. (بي جا). دارالطباعة القومية.
- شاکر، احمد محمد (١٩٨٦). كتاب و السنة يجب ان يكونا مصدر القوانين في مصر. قاهره: مكتبة السنة.
- شربيني، محمود (١٩٩٩). قضاء في الاسلام. قاهره: الهيئة المصرية العامة للكتاب.
- شليبي، محمد مصطفى (١٩٨٣ م). المدخل في التعريف بالفقه الاسلامي و قواعد الملكية و العقود فيه. بيروت: دارالنهضة العربية.
- الشهيد الثاني، زين الدين الجبجي العاملي (بي تا). الروضة البهية، في شرح اللمعة الدمشقيه. بيروت: دارالعالم الاسلامي.

- شومان، عباس (۱۹۹۹). اجهاض الحمل و ما یترب من احکام فی الشریعة الاسلامیة. قاهره: دارالثقافه.
- شومان، عباس (۱۹۹۹). علاقات الدولية فی الشریعة الاسلامیة. قاهره: دارالثقافه.
- صافی گلپایگانی، علی (۱۳۸۱). المجدی: بحوث فی الوصفیة و المنجزات المریض و اقرار المریض. قم: گنج عرفان.
- صباح، ابراهیم (۲۰۰۰). شرعیة الاسلامیة و الشریعة الدستوریة. قاهره: دارالشروق.
- صبار، خدیجه (۱۹۹۹). اسلام و المرأة: واقع و آفاق. بیروت: افریقیا الشرق.
- صدر، جواد (۱۳۷۶). حقوق دیپلماتیک و کنسولی. تهران: دانشگاه تهران.
- صفار، سالم (۱۹۹۹). سیرة الرسول فی القيادة و المناهج الانسانیة. بیروت: سیرة تحلیلیة.
- ضاهر، فواد (۱۹۹۸). بیع فی ضوء الاجتهاد. طرابلس: المؤسسة الحدیثة للکتاب.
- طاهرى خرم آبادی، حسن (۱۳۷۳). مسالة ولاية الفقیة فی کلام الشیخ الانصارى. قم: المؤتمر العالمی.
- طه، صابر احمد (۲۰۰۰). نظام الاسرة فی اليهودیة و النصرانیة و الاسلام. قاهره: دارالنهضة مصر.
- طه، محمد عاطف (۲۰۰۱). عبد المقصود. زواج و الطلاق فی الاسلام و حقوق الزوج و الزوجة و الاولاد. قاهره: المختار.
- طوالیه، علی حسن (۱۹۹۸). جریمة القذف، دراسة مقارنة بین الشریعة الاسلامیة و القوانين الوضعیة. عمان: دارالثقافه.
- عالیه، سمیرا (۱۴۱۲). علم القانون و الفقه الاسلامی. بیروت: المؤسسة الجامعیة للدراسات و النشر و التوزیع.
- عامر، عبدالعزیز (۱۹۶۹م). المدخل، لدراسة القانون المقارن بالفقه الاسلامی. القاهره: المطبعة العالمیة.
- عبار، سعد خلیفه (۱۹۹۹). ضمان عیوب المبیع فی ضوء مقاصد الشریعة. تونس: دانشگاه قارتونس.
- عبدالباقی نعمة، عبدالله (۱۴۱۰هـ). القانون الدولي العام. بیروت: دار الاضواء.
- عبدالحلیم محمد، ابوسقه (۱۹۹۹). تحریر المرأة فی عصر الرسالة. کویت: قاهره.
- عبدالحمید اسماعیل، انصارى (۲۰۰۰). حقوق و ضمانات المتهم فی الشریعة الاسلامیة و القانون. قاهره: دار الفکر العربی.
- عبدالرزاق، صلاح (۱۳۸۱). العالم الاسلامی و الغرب: دراسة فی القانون الدولي الاسلامی. لندن: دارالاسلام.
- عبدالعزیز، امیر (۱۹۹۷). فقه الجنای فی الاسلام، ضروب القتل، القصاص، الدیات، الحدود، التعازیر، امثلة و تطبیقات نظریة. مصر: دارالسلام.
- عبدالقادر، علی حسن (۱۹۰۰). فقه المضاربة فی التطبيق العملي و التجديد الاقتصادي. (بی‌جا): (بی‌نا).
- عرفه، سید عبدالوهاب (بی‌تا). موسوعة الشاملة فی الملكية العقارية و العقود و تسجيلها فی الشهر العقاری. اسکندریة: مكتبة و مطبعة الاشعاع الضبیة.
- عریس، هلا (۱۹۹۷). شخصیة عقوبات التعزیر فی الشریعة الاسلامیة، دراسة مقارنة. بیروت: دارالفلاح.
- عزمی بکری، محمد (۱۹۹۹). موسوعة الفقه و القضاء فی الاحوال شخصیة (الخطبة، الزواج، حقوق الزوجین، العدة - المتعة المطلقة). قاهره: دار محمود.

- العتار، داوود (١٤٠١). الدفاع الشرعى فى الشريعة الاسلامية. بيروت: الدارالاسلاميه.
- علوان، عبدالله ناصح (١٩٨٧). حكم الاسلام فى التامين (السوكره). بيروت: دارالسلام.
- عمرو، عبدالفتاح (١٩٩٨). سياسة الشرعية فى الاحوال الشخصية. عمان - اردن: دارالفنانتس.
- عزى، سعد (١٩٩٨). احكام الزواج فى الشريعة الاسلامية. كويت: مكتبة الصحوه.
- العوجى، مصطفى (١٨٩٤). حقوق الانسان فى الدعوى الجزائية. بيروت: مؤسسة نوفل.
- عودة، عبد القادر (١٩٩٤م). التشريع الجنائى الاسلامى. ج ١، بيروت: مؤسسة الرسالة.
- عودة، عبد القادر (٢٠٠١). موسوعه العصرية فى الفقه الجنائى الاسلامى. قاهره: دارالشروق.
- عوض، محمد (١٩٨٥م). قانون العقوبات. (القسم العام). مصر: دارالمطبوعات الجامعيه.
- غزالى، محمد بن محمد (١٣٦٨). و بذيلة فواتح الحرموت بشرح مسلم النبوت فى اصول الفقه. قم: دارالذخائر.
- غزالى، محمد (١٩٩٩). حقوق الانسان بين تعاليم الاسلام و اعلان الامم المتحدة. اسكندرية: دارالدعوة.
- غوشى، راشد (١٩٩٣). الحريات العامة فى الدولة الاسلامية. بيروت: مركز دراسات الوحدة العربية.
- غوشى، راشد (١٩٩٩). مقاربات فى العلمانية و المجتمع المدني. بيروت: المركز المغارى للبحوث و الترجمة.
- ققعانى، على بن على (١٣٧٦). امنضود فى معرفة صيغ النيات و الايقاعات و العقود. تحقيق و تعليق محمد بركت. شيراز: مكتبة مدرسة امام العصر العلمية.
- فيض الله، محمد فوزى (١٤١٨). طلاق و مذاهبه فى الشريعة و القانون. مكتبة المنار الاسلامية.
- القاضى، ابويعلى (١٤٠٦). الاحكام السلطانية. قم: مكتب الاعلام الاسلامى.
- قراجه داغى، محمد على (١٤١٤ق). صيغ العقود و الايقاعات للعلامة الفهم، مقتدى المجتهدين الاخوندملاعلى الفزوينى الزنجانى. قم: شكورى.
- قرضاوى، يوسف (١٣٧٨). جريمة الردة و عقوبة المرتد فى ضوء القرآن و السنة. قم: بوستان كتاب قم.
- قرضاوى، يوسف (١٩٩٨). جريمة الردة و عقوبة المرتد فى ضوء القرآن و السنة. بيروت: المكتب الاسلامى.
- قزوينى، على بن محمد (١٣٧٠). صيغ العقود و الايقاعات. قم: مصطفىوى.
- قزوينى، على بن محمد (١٣٦٩). صيغ العقود و الايقاعات (به اهتمام محمد جواد فيض). تهران: جهاد دانشگاهى.
- قيعى، محمد عبدالمنعم (١٩٨٨). نظرة القرآن الى الجريمة و العقاب. قاهره: دارالمنار.
- لطيف، حسين (١٣٧٢). حق الله و حق الناس. قم: دارالكتاب.
- محبوب، احمد على (١٩٩٨). معالجة القرآنية للجريمة. قاهره: دارالمصريه.
- محقق داماد، سيد مصطفى (٢٠٠١). حقوق الانسانية بين الاسلام و المجتمع المدني. بيروت: دارالهادى.
- محمد عبدالظاهر، حسين (١٤٢٠). فقه الاسلامى المصدر الرئيسى للتشريع. قاهره: دارالغضفة العربية.
- محمد، عبدالرحيم على (١٩٩٩). قوانين الوقف و منازعته. (بى جا): (بى نا).
- محمصانى، صبحى (١٩٧٧م). المبادئ الشرعية و القانونية فى الحجر و النفقات و الموارث و الوصية، بيروت:

- دارالعلم، للملین، الطبعة السادسة.
- مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۶۸). الفقهیه. قم: مدرسه الامام امیر المؤمنین (علیه اسلام).
- مکارم شیرازی، ناصر (۱۴۱۸ هـ. ق.). انوار الفقاهة (کتاب الحدود و التعزیرات). قم: مدرسه امام امیر المؤمنین (ع).
- مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۷۳). ولایة الفقیه فی مدرسة شیخنا الاعظم العلامة الانصاری قدس سره. قم: سازمان تبلیغات اسلامی.
- موسوی، محسن باقر (۱۴۱۹). قضاء و النظام القضایی عند الامام علی (ع). بیروت: الغدیر.
- موسوی، هاشم (۱۳۶۷). منهج الفقه الاسلامی: للدراسة المتوسطة. تهران: منظمة الاعلام الاسلامی.
- موبد، حسین (۱۳۸۱). بحوث استدلالیة فی فقه الاحوال الشخصية. قم: دارالتفسیر.
- هلال یوسف، ابراهیم (۱۹۹۹). احکام ازدواج العرفی للمسلمین و غیر المسلمین من المصر من الناحیة الشرعیة و القانونیة، شرح و تعلیق و صیغ. اسکندریه: دار المطبوعات الجاهلیة.
- وادعی، سعیدین مسفر (۱۴۱۸). اثر الشبهات فی درء الحدود. ریاض: مكتبة التوبة.
- واعظی، شمس الدین (۱۳۷۳). بداية الوصول لكنه علم الاصول. قم: دارالاعتصام.
- وافی، علی عبدالواحد (۱۹۹۹). حقوق الانسان فی الاسلام. قاهره: دارالنهضة المصر.
- یاغی، اکرم حسن (۲۰۰۱). زواج الدینی فی لبنان و اشکالیة الزواج المدنی المقترح. بیروت: دارالهادی.
- یزدی، محمد (۱۳۸۱). آداب القضاء و احکامه. قم: کوثر کویر.
- یزدی، محمد (۱۳۸۰). سلسله بحوث اسلامیة فی الحقوق. قم: نصایح.

۵. نتیجه گیری

با توجه به مطالب ارائه شده، شناخت محققان نسبت به منابع در حوزه پژوهش‌های میان‌رشته‌ای قرآن و حقوق برای طرح مسائل این حوزه افزایش یافته و محقق با نگاهی سریع می‌تواند منابع خود را شناسایی کرده و نتیجه بهتری را به دست آورد. این پژوهش‌ها سبب غنی‌تر شدن پژوهش‌های آینده می‌شود. در طی این نگارش ۴۲۸ منبع (۲۷۷ منبع فارسی و ۱۵۱ منبع عربی) درباره‌ی قرآن و علم حقوق معرفی شد. با شناخت منابع محققان و پژوهشگران از تحقیق‌های تکراری و موازی در امان می‌مانند. همچنین از دیگر نتایج این تحقیق شناخت منابع و موضوعات کار شده و یافتن خلأهای پژوهشی است که سبب می‌شود برای خلأهای پژوهشی برنامه‌ریزی مناسبی انجام داد.

پژوهش حاضر با روش منبع‌شناسی از نوع اول پیشنهاد می‌شود تا همین منابع به صورت معرفی تفصیلی ارائه شود تا محققان بتوانند با مطالعه آن اطلاع کلی از کتاب‌ها و سرفصل‌های آنها به دست آورند و در صورت نیاز به آنها رجوع کنند.

همچنین برخی از کتاب‌های معرفی شده امکان نقد و بررسی دارند که محققان می‌توانند کتاب‌هایی که قابلیت نقد را دارند انتخاب کرده و به نقد و بررسی آنها به شکل مقاله و غیره پردازند. علاوه بر این باید پژوهشی در زمینه خلائهای پژوهشی در موضوع قرآن و حقوق انجام شود و به مخاطبان خلائهای پژوهشی را نشان داده تا محققان در آینده به آن پردازند.

